

ความมั่นคงปลอดภัยระบบเว็บและซอฟต์แวร์
Software and Web Security

สารบัญ

บทที่ 1 จุดประสงค์ของบทเรียน	1
บทที่ 2 คำอธิบายเกี่ยวกับบทเรียน	2
บทที่ 3 กลุ่มสาระบทเรียน	3
บทที่ 4 นิยามภายในบทเรียน	4
4.1 Web Application	4
4.2 Web Server	4
4.3 Website Defacement	4
4.4 OWASP	4
4.5 Secure Socket Layer(SSL)	4
บทที่ 5 เนื้อหาในบทเรียน	5
5.1 เกี่ยวกับระบบเว็บ	6
5.2 องค์ประกอบของเว็บแอปพลิเคชัน	6
5.3 วิธีการทำงานของ Web Applications	7
5.4 ประโยชน์ของเว็บแอปพลิเคชันต่อองค์กร	8
5.5 ผลกระทบของการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ	8
5.6 การโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ	9
5.7 การเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์ (Website Defacement)	10
5.8 การยึดครองเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ	10
5.9 ประเภทภัยคุกคามระบบเว็บ	11
5.10 มาตรการจัดการภัยคุกคามและการป้องกันการโจมตี	15
5.11 แนวทางการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย	16
5.12 มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย Web Application	19
สรุปท้ายบท	20

บทที่ 1

จุดประสงค์ของบทเรียน

- 1.1 อธิบายเกี่ยวกับระบบเว็บ**
- 1.2 เรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบ การทำงานของระบบเว็บ**
- 1.3 อธิบายการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ และภัยคุกคามระบบเว็บ**
- 1.4 อภิปรายมาตรการความปลอดภัยสำหรับระบบเว็บ**
- 1.5 อธิบายวิธีการป้องกันการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ**
- 1.6 อธิบายแนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย**

บทที่ 2

คำอธิบายเกี่ยวกับบทเรียน

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบเว็บ องค์ประกอบต่าง ๆ และการทำงานของระบบเว็บ ภัยคุกคามและการโจมตีระบบเว็บ วิธีการป้องกันการโจมตีและมาตรการความปลอดภัยสำหรับระบบเว็บ แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบ แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบสมัยใหม่ แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย

บทที่ 3

กลุ่มสาระบทเรียน

- 3.1 เกี่ยวกับระบบเว็บ องค์ประกอบ และการทำงานของระบบเว็บ**
- 3.2 การโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ**
- 3.3 ภัยคุกคามระบบเว็บและมาตรการความปลอดภัยสำหรับระบบเว็บ**
- 3.4 การป้องกันการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ**
- 3.5 แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบ**
- 3.6 การพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย**

นิยามภายในบทเรียน

4.1 Web Application

Web Application : เว็บแอปพลิเคชัน หมายความว่า แอปพลิเคชันที่ทำงานบน **Web Server** จากระยะไกลและส่งผลลัพธ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยใช้เทคโนโลยี **Web 2.0** สำหรับการสื่อสารระหว่างเครื่องผู้ใช้ ผู้ใช้งาน และผู้ใช้อื่นที่เป็นบุคคลที่สาม

4.2 Web Server

Web Server : เว็บเซิร์ฟเวอร์ หมายความว่า ซอฟต์แวร์ และฮาร์ดแวร์ที่มีไว้เพื่อส่งมอบเนื้อหาเว็บที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านอินเทอร์เน็ต

4.3 Website Defacement

Website Defacement : การเปลี่ยนแปลงหน้าเว็บไซต์ หมายความว่า วิธีการหรือเทคนิคที่ผู้โจมตีใช้ในการเข้าปรับเปลี่ยนข้อมูลเผยแพร่ต่าง ๆ บนหน้าเว็บไซต์ ผ่านช่องโหว่ต่าง ๆ ของระบบผ่านเครือข่าย โดยมากเป็นการโจมตีที่หวังผลด้านการสูญเสียความน่าเชื่อถือของผู้ให้บริการ

4.4 OWASP

OWASP: Open Web Application Security Project : มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยที่เป็นระบบเปิดของ Web Application ซึ่งจัดทำขึ้นโดยองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อส่งเสริมความรู้และแนวทางดำเนินการ Web Application Security เพื่อทำให้ระบบมีความมั่นคงปลอดภัย

4.5 Secure Socket Layer(SSL)

Secure Socket Layer (SSL) : คือเทคนิคการเข้ารหัสช่องทางการสื่อสาร โดยใช้วิธีการเข้ารหัสแบบ สมมาตร และ อสมมาตร เพื่อทำให้การสื่อสารมีความปลอดภัย ข้อมูลไม่รั่วไหลระหว่างรับส่งผ่านเครือข่าย

บทที่ 5

เนื้อหาในบทเรียน

5.1 เกี่ยวกับระบบเว็บ

5.2 องค์ประกอบของเว็บแอปพลิเคชัน

5.3 วิธีการทำงานของ Web Applications

5.4 ประโยชน์ของเว็บแอปพลิเคชันต่อองค์กร

5.5 ผลกระทบของการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

5.6 การโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

5.7 การเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์ (Website Defacement)

5.8 การยึดครองเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

5.9 ประเภทภัยคุกคามระบบเว็บ

5.10 มาตรการจัดการภัยคุกคามและการป้องกันการโจมตี

5.11 แนวทางการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย

5.12 มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย Web Application

5.1 เกี่ยวกับระบบเว็บ

Web Application

ระบบเว็บแอปพลิเคชัน (**Web Application**) คือ แอปพลิเคชันที่ทำงานบนเซิร์ฟเวอร์ และส่งข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตมายังผู้รับบริการ ปัจจุบันเว็บแอปพลิเคชันให้บริการอยู่บน **Web 2.0 Technologies** และผู้รับบริการสามารถใช้บริการผ่านเบราว์เซอร์ โนบายแอปพลิเคชันบางประเภท อุปกรณ์ไอโอที (**IoT**) หรืออื่น ๆ ได้

5.2 องค์ประกอบของเว็บแอปพลิเคชัน

Web Application Components

- **Server compute node**

คือ ส่วนที่ประมวลผลโดยผู้ให้บริการ เช่น **nginx, apache, tomcat** เป็นต้น ตัวอย่าง ได้แก่

- **Web application** (ส่วนประกอบที่จำเป็น)
- **Code** (ส่วนประกอบที่จำเป็น)
- **Access Control** (ส่วนประกอบที่จำเป็น): **login, session, permission** เป็นต้น
- **ส่วนข้อมูลเพื่อการประมวลผลหรือแสดงผล**

ตัวอย่าง ได้แก่ ข้อมูลประเภทอักษร (**Text**) รูปภาพฐานข้อมูล

- **Client compute node**

คือ ส่วนที่ประมวลผลโดยผู้รับบริการเอง ตัวอย่าง ได้แก่ **JavaScript, Applet, Ajax**

5.3 วิธีการทำงานของ Web Applications

Web Application

Web Application ที่ให้บริการมี 2 ลักษณะ คือ

- **Web Application** แบบไม่เปลี่ยนแปลง (**Static Web Applications**) เป็น **Web Application** ที่แสดงข้อมูลคงที่ เช่น **html page** ซึ่งจะไม่มีกระบวนการประมวลผลที่ซับซ้อน
- **Web Application** แบบเปลี่ยนแปลง (**Dynamic Web Application**) เป็น **Web Application** ที่แสดงผลตามที่ผู้ใช้งานต้องการ เช่น การเลือกชุดข้อมูล (**list data**)

แบบไม่เปลี่ยนแปลง (Static Web Applications)	แบบเปลี่ยนแปลง (Dynamic Web Application)
รับคำร้องจากผู้ให้บริการ	รับคำร้องจากผู้ให้บริการ
ตรวจสอบความถูกต้องขอคำร้อง	ตรวจสอบความถูกต้องขอคำร้อง
-	ประมวลผลคำร้อง
-	สร้างข้อมูลเพื่อตอบสนอง
ส่งข้อมูลตอบสนองกลับไปยังผู้ร้องขอ	ส่งข้อมูลตอบสนองกลับไปยังผู้ร้องขอ

- ผู้ใช้งานเรียกใช้ **Web Application** ผ่านทาง **URL, IP Address** โดยส่วนมากจะผ่าน **Port 80, 443** แต่สามารถเป็น **Port** อื่น ๆ ได้ตามที่ **Web Application** กำหนดไว้
- ในกรณีที่คำร้องขอถูกต้อง **Web Application** รับคำร้องขอจากผู้เรียกใช้งานและประมวลผลข้อมูลและตอบกลับด้วยข้อมูลที่ร้องขอ แต่หากคำร้องขอไม่ถูกต้อง **Web Application** จะตอบกลับด้วยสถานะว่าคำร้องขอไม่ถูกต้อง เช่น **404 File not found, 403 Forbidden**
- แอปพลิเคชันปลายทางที่เครื่องของผู้ร้องขอแสดงผล และ / หรือนำข้อมูลจาก **Web Application** ประมวลผลฝั่งเครื่องผู้ร้องขอ

5.4 ประโยชน์ของเว็บแอปพลิเคชันต่อองค์กร

Web Application

ปัจจุบันองค์กรโดยส่วนมากดำเนินธุรกิจด้วยระบบสารสนเทศ จึงทำให้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญของการดำเนินธุรกิจ และ **Web Application** เป็นระบบสารสนเทศประเภทหนึ่งที่ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้จากทุกคน ทุกที่ ทุกเวลา ซึ่งจะเห็นได้ว่าธุรกิจสามารถให้บริการได้ตลอดเวลา **(24x7)**

- เพิ่มศักยภาพของธุรกิจขององค์กร
- เพิ่มโอกาสให้การดำเนินธุรกิจได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

5.5 ผลกระทบของการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

Web Application

ดังนั้นหากระบบ **Web Application** ถูกโจมตี ความเสียหายที่องค์กรจะได้รับมีทั้งที่เป็นความเสียหายโดยตรงและความเสียหายโดยอ้อม ดังนี้

ผลกระทบของการโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

ความเสียหายโดยตรง	ความเสียหายโดยอ้อม
องค์กรสูญเสียรายได้	โดนปรับตามกฎหมาย กฎระเบียบ
องค์กรสูญเสียลูกค้า	องค์กรสูญเสียชื่อเสียง

5.6 การโจมตีเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

Web Application

การโจมตี **Web Application** คือ กิจกรรมที่ทำให้ **Web Application** ถูกละเมิดในด้านความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่

- การเข้าถึงโดยไม่ได้รับอนุญาต การเข้าถึงข้อมูลโดยไม่ได้อนุญาต
- การทำให้ **Web Application** ประมวลผลไม่ถูกต้อง
- การทำให้ **Web Application** ไม่สามารถให้บริการได้

ประเภทการโจมตี	ตัวอย่างการโจมตี
การโจมตีเพื่อละเมิดด้าน Confidentiality	<ul style="list-style-type: none"> • SQL Injection • Brust force Attack
การโจมตีเพื่อละเมิดด้าน Integrity	<ul style="list-style-type: none"> • Web Defacement • Change configuration
การโจมตีเพื่อละเมิดด้าน Availability	<ul style="list-style-type: none"> • DoS • DDoS • Ransomware

5.7 การเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์ (Website Defacement)

Website Defacement

การเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์เป็นการโจมตีเพื่อละเมิดด้าน **Integrity** โดยทำให้หน้าแสดงผลของ **Web Application** เปลี่ยนแปลงไป โดยอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนหรือการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ชัดเจน

- **การเปลี่ยนแปลงแบบชัดเจน** คือ ทำให้ **Web Application** เปลี่ยนอย่างชัดเจน ซึ่งจะทำให้องค์การเสียหายด้านชื่อเสียง
- **การเปลี่ยนแปลงแบบไม่ชัดเจน** คือ ทำให้ **Web Application** มีข้อมูลอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การฝัง **script**, การเพิ่มเนื้อหาโฆษณา เป็นต้น

5.8 การยึดครองเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ

Web Servers Compromised

การยึดครอง Web Application คือ การละเมิดด้าน **Confidentiality** เนื่องจากโดยทั่วไปผู้ไม่ประสงค์ดีไม่มีสิทธิ์ในการจัดการระบบ **Web Application** แต่ผู้ไม่ประสงค์ดี ได้ใช้วิธีการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูล หรือ ได้รับสิทธิ์ในระบบ **Web Application**

การยึดครอง **Web Application** จะทำให้องค์กรได้รับความเสียหาย ทั้งด้านชื่อเสียงหรือธุรกิจขององค์กร ทั้งนี้ เหตุให้ผู้ไม่ประสงค์ดีมี แรงจูงใจ ในการโจมตี ดังนี้

- เพื่อชื่อเสียงจากการยึดครอง
- เพื่อเงินจากการขู่กรรโชกองค์กร

5.9 ประเภทภัยคุกคามระบบเว็บ

Web Application Thrats

ภัยคุกคามที่กระทำต่อระบบ Web Application	
การเข้าถึงระบบเว็บแอปพลิเคชันข้อมูลโดยไม่ได้รับอนุญาต	
Directory Traversal	ผู้โจมตีพยายามสุม่เพิ่มข้อมูลในระบบ Web Application หรือพยายามรวมรวมข้อมูลเพิ่มข้อมูลเพื่อเข้าถึงข้อมูลสำคัญเช่นเพิ่มค่าพารามิเตอร์เป็นต้น
SQL Injection	ผู้โจมตีพยายามส่งข้อมูลผ่านช่องทางสำหรับบันทึกข้อมูลปกติแต่ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ให้ผลลัพธ์เกิดข้อผิดพลาด
Broken Access Control	ผู้โจมตีพยายามละเมิดการเข้าถึงโดยจะหาจุดที่ไม่มีการควบคุมการเข้าถึงและขยายผลเพื่อให้สามารถเข้าถึงส่วนสำคัญของระบบ

5.9 ประเภทภัยคุกคามระบบเว็บ

Web Application Thrats

ภัยคุกคามที่กระทำต่อระบบ Web Application	
การทำให้การประมวลผลผิดพลาด	
Parameter/Form Tampering	ผู้โจมตีพยายามเปลี่ยนค่าข้อมูลต่างๆ ระหว่างการส่งข้อมูลกลับไปยังเครื่องแม่ข่ายเพื่อให้การประมวลผลผิดพลาด
Improper Error Handling	ผู้โจมตีพยายามส่งข้อมูลเพื่อให้ระบบประมวลผลผิดพลาดโดยการรายละเอียดต่างๆ ของระบบจากค่าตั้งต้นของการตั้งค่าแสดงความผิดพลาด
Log Tampering	ผู้โจมตีพยายามเข้าถึง log ของระบบ เพื่อทำการแก้ไขลบร่องรอยทำให้ log ไม่สามารถนำไปวิเคราะห์เหตุการณ์หรือตรวจสอบด้านนิติวิทยาศาสตร์ไม่ได้

5.9 ประเภทภัยคุกคามระบบเว็บ

Web Application Thrats

ภัยคุกคามที่กระทำต่อระบบ Web Application	
การทำให้ระบบหยุดชะงัก	
Denial of Service	ผู้โจมตีพยายามทำให้ส่งคำร้องเพื่อให้ระบบประมวลผลและทำให้ระบบทำงานหนักและหยุดชะงัก
Buffer Overflow	ผู้โจมตีพยายามส่งข้อมูลที่มีขนาดเกินกว่าขนาดของหน่วยความจำซึ่งจะทำให้ระบบปฏิบัติการล้นแหวและหยุดชะงัก

5.9 ประเภทภัยคุกคามระบบเว็บ

Web Application Thrats

ภัยคุกคามต่อผู้ใช้บริการ	
การปลอมแปลง หลอกล่อผู้ใช้บริการ	
Cross-Site Scripting (XSS)	ผู้โจมตีพยายามฝัง script ไว้ใน URL ของระบบที่ผู้ใช้งานใช้งานเป็นประจำโดย script จะทำหน้าที่ขโมยข้อมูลของผู้ใช้งาน เช่นชื่อผู้ใช้งานรหัสผ่าน, แก้ไขไฟล์ใน บราวเซอร์ของผู้ใช้งาน, พาผู้ใช้งานไปยัง เว็บไซต์ที่อันตราย
Cross-site Request Forger (CSRF)	ผู้โจมตีพยายามปลอมแปลงคำสั่งโดยทำให้ ผู้ให้บริการเข้าใจว่าเป็นการกระทำของผู้ใช้ บริการเองและตอบสนองตามที่ผู้โจมตี ต้องการ
Cookie Poisoning	ผู้โจมตีพยายามเปลี่ยนตัวตนของผู้ใช้งาน ด้วยวิธีการเปลี่ยนค่าพารามิเตอร์ใน Cookie ซึ่งเป็นที่เก็บข้อมูลส่วนตัวสำหรับการเข้าใช้งาน Web Application
Cookie Snooping	ผู้โจมตีพยายามเข้าถึง Cookie ของผู้ใช้งานและเปลี่ยนข้อมูลต่างๆใน Cookie เพื่อให้ผู้ใช้งานกลายเป็นคนอื่นตามที่ผู้ โจมตีต้องการเมื่อเข้าใช้งาน Web Application

5.10 มาตรการจัดการภัยคุกคามและการป้องกันการโจมตีระบบเว็บ

Web Application Controls

ภัยคุกคามเป็นกิจกรรมจากภายนอกที่มีเป้าหมายให้ระบบ **Web Application** ซึ่งเป็นปัจจัยที่ระบบ **Web Application** ไม่สามารถก าลดลงได้ เช่น ลดการโจมตีด้วย **SQL Injection**, ลดการโจมตี **DoS** แต่สิ่งที่ระบบ **Web Application** สามารถจัดการได้ คือ การลดช่องโหว่ที่การโจมตีนั้น ๆ จะทำให้ระบบ **Web Application** เสียหายได้ เช่น

- การลดความผิดพลาดจากการประมวลผล โดยตรวจสอบโค้ดของระบบ **Web Application**
- การตรวจสอบข้อมูลนำเข้าก่อนประมวล เพื่อลดความเสียหายจากการโจมตีด้วย **SQL Injection**
- การติดตั้ง **Firewall, IPS** เพื่อลดความเสียหายจากการโจมตี **DoS**

ดังนั้น การจัดการความเสียหายจากภัยคุกคามระบบ **Web Application** จะต้องพิจารณาถึงช่องโหว่ สาเหตุของช่องโหว่ เพื่อทำให้ช่องโหว่ลดลง

5.11 แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย

Secure Development

การสร้างระบบ **Web Application** จะปลอดภัยเมื่อมีการพิจารณาความต้องการด้านความมั่นคงปลอดภัยสารสนเทศตั้งแต่เริ่มต้นของการดำเนินการ ดังนั้นถ้าต้องการให้ระบบ **Web Application** มีความปลอดภัยจะต้องมีการเพิ่มเติมกิจกรรมด้านความปลอดภัยสารสนเทศในทุกช่วงของการพัฒนา

- **Requirements**
- **Design**
- **Implement**
- **Testing**
- **Maintenance**
- **Disposal**

5.11 แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย

Secure Development

ช่วงของวงจร	การดำเนินการ	การดำเนินการ
Requirements	องค์กรต้องกำหนดความต้องการด้านความปลอดภัยโดยต้องสอดคล้องกับเป้าหมายของบริการ,เป้าหมายทางธุรกิจ,ต้นทุนและผลตอบแทน	ทำให้เรารู้ถึงความต้องการความเป็นไปได้ว่าสามารถทำได้หรือไม่,สามารถตอบสนองความต้องการทางธุรกิจได้หรือไม่
Design	องค์กรต้องกำหนดรูปแบบของระบบ WebApplication เช่น การแบ่งการเชื่อมต่อระหว่างภายในภายนอก,การแบ่งระดับตามความสำคัญของข้อมูลในระบบ เป็นต้น	ทำให้ทราบว่าต้องวางแผนอย่างไรอะไรคือสิ่งที่เป็ช่องโหว่ที่หลงเหลือหากต้องการให้ธุรกิจดำเนินต่อไป
Implement	องค์กรควรนำมามาตรฐานต่างๆมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบเช่น Secure Coding สอดคล้องตาม OWASP เป็นต้น	ทำให้ผลลัพธ์ของการพัฒนาถูกต้องครบถ้วนปลอดภัยและข้อบกพร่องด้านความปลอดภัยถูกจัดการตั้งแต่เริ่มทำ

5.11 แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัย

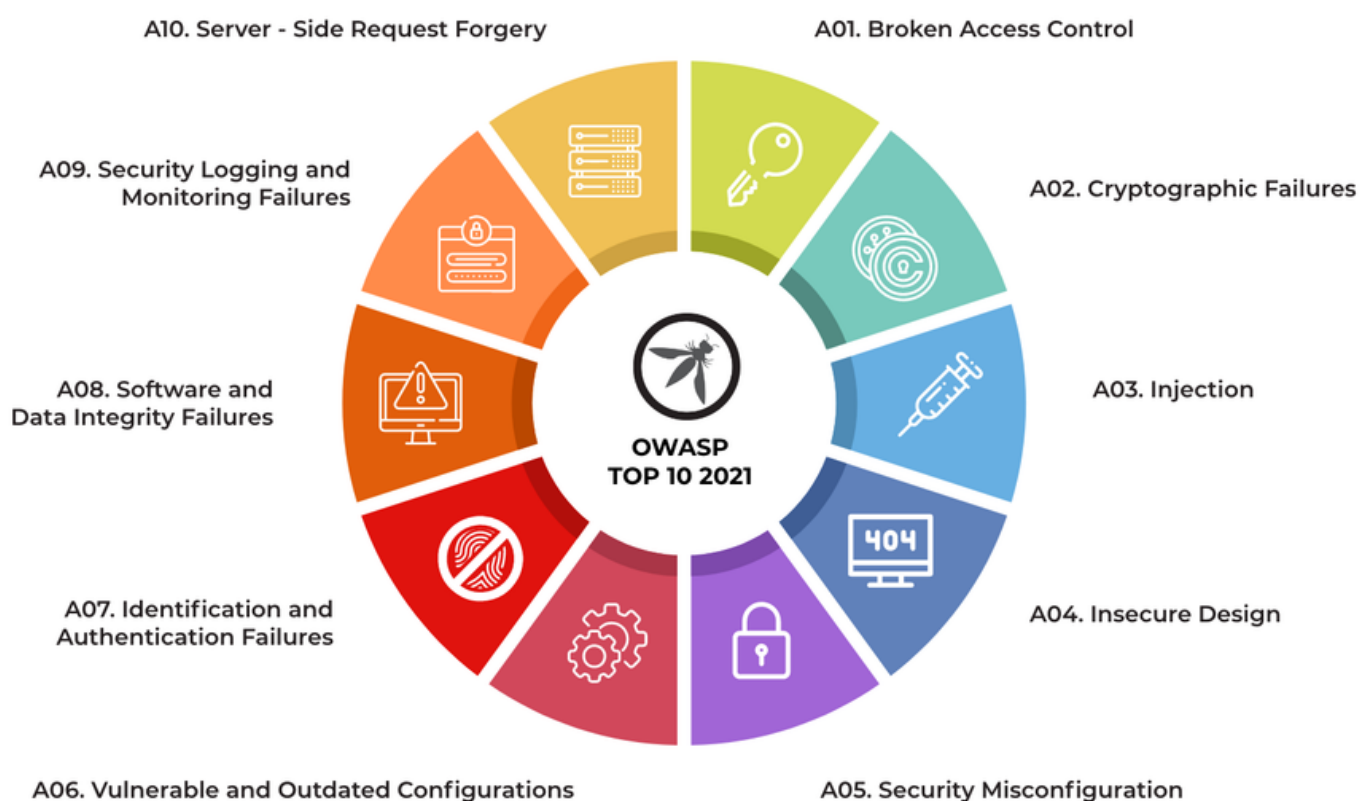
Secure Development

ช่วงของวงจร	การดำเนินการ	การดำเนินการ
Testing	องค์กรควรผนวกการตรวจสอบด้าน non-functional เช่น code มีความปลอดภัยหรือไม่, ตรวจสอบช่องโหว่ก่อนให้บริการ	ทำให้ตรวจพบถึงจุดบกพร่องด้านความปลอดภัยที่คงเหลือทำให้แก้ไขอย่างต่อเนื่องหรือหาวิธีการป้องกันขณะให้บริการได้
Maintenance	องค์กรควรติดตามและตรวจสอบช่องโหว่รวมถึงแก้ไขช่องโหว่ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต	ลดโอกาสที่ระบบจะถูกโจมตีหรือลดความเสียหายหากถูกโจมตี
Disposal	องค์กรควรมีกระบวนการทำลายหรือลบระบบ Web application หรือข้อมูลในนั้นเพื่อให้ไม่สามารถกู้คืนเพื่อทำให้ข้อมูลรั่วไหลได้	ทำให้ข้อมูลสำคัญต่างๆไม่รั่วไหลแม้จะสิ้นสุดการให้บริการไปแล้ว

5.12 มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยของ Web Application

Web Security

OWASP (Open Web Application Security Project) เป็น มาตรฐานความมั่นคงปลอดภัยของ **Web Application** ซึ่งจัดทำขึ้นโดยองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร เพื่อส่งเสริมความรู้และแนวทางดำเนินการ **Web Application Security** เพื่อให้ระบบมีความมั่นคงปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยจะมีผลงานวิจัย รายงาน เอกสาร เครื่องมือ และเทคโนโลยีความมั่นคงปลอดภัยที่แนะนำสำหรับ **Web Application Security** จะมีการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ ผู้พัฒนาระบบสามารถติดตามและแก้ไขโดยข้อมูลจาก **OWASP** จะทำให้ระบบ **Web Application** มีความปลอดภัยต่อภัยคุกคามตามเทรนได้

สรุปท้ายบท

- **Web Application** เป็นจุดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้งานกับเครื่องแม่ข่ายระบบเว็บ (**Web Servers**) ซึ่งประกอบด้วยชุดคำสั่งต่าง ๆ สำหรับการทำงานของระบบเว็บ
- ภัยคุกคาม **Web Application** เป็นวิธีการ เทคนิค เพื่อละเมิดความปลอดภัยสารสนเทศ (**Confidentiality, Integrity, Availability**) จำแนกเป็น 2 ประเภทตามเป้าหมายของภัยคุกคาม คือ ระบบ **Web Application** และผู้ใช้บริการ
- การเปลี่ยนหน้าเว็บ (**Web Defacement**) เป็นภัยคุกคามและการโจมตีที่มักเกิดขึ้นบ่อยกับระบบเว็บ
- แนวทางและขั้นตอนการพัฒนาระบบให้มีความมั่นคงปลอดภัยประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ได้แก่ **Requirements, Design, Implementation, Testing, Maintenance, Disposal**
- **OWASP (Open Web Application Security Project)** เป็นมาตรฐานความมั่นคงปลอดภัย เพื่อส่งเสริมความรู้และแนวทางดำเนินการ **Web Application Security** ทำให้ระบบมีความมั่นคงปลอดภัย